

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

MANAGING FINANCIAL FLOWS INSURANCE COMPANY

УДК 336

Алескерова Ю.В.

д.е.н., старший науковий співробітник,
доцент кафедри фінансів,
бонківської справи та страхування
Вінницький національний аграрний
університет
Бусько І.М.
магістр
Вінницький національний аграрний
університет

Досліджено управління фінансовими потоками страхової компанії. Розкрито різні визначення фінансових потоків науковцями-фінансистами України. Проаналізовано характеристика підходів до визначення сутності та типологізації фінансових потоків. Показано сутнісні морфологічні характеристики поняття «фінансовий потік». Доведено, що аналіз наукових підходів до управління фінансовими потоками страхової компанії в Україні дає можливість визначити його як системно впорядковані дії та операції в процесі формування, руху та перерозподілу фінансових ресурсів української страхової компанії, що підпорядковані її загальній та фінансовій стратегіям та включають певним чином пов'язані підсистеми аналізу, планування та контролінгу фінансових потоків СК, які спрямовані на підтримання платоспроможності і фінансової стабільності страхової компанії, визначаючи тим самим зростання її ринкової вартості на українському ринку фінансових ресурсів.

Ключові слова: фінансовий потік, страхова компанія, морфологічні характеристики, операції, рух, перерозподіл, контролінг.

Исследовано управление финансовыми потоками страховой компании. Раскрыты

различные определения финансовых потоков учеными-финансистами Украины. Проанализированы характеристика подходов к определению сущности и типологизация финансовых потоков. Показаны существенные морфологические характеристики понятия «финансовый поток». Доказано, что анализ научных подходов к управлению финансовыми потоками страховой компании в Украине дает возможность определить его как системно упорядоченные действия и операции в процессе формирования, движения и перераспределения финансовых ресурсов украинской страховой компании, которые подчинены ее общей и финансовой стратегиям и включают определенным образом связанные подсистемы анализа, планирования и контроллинга финансовых потоков СК, направленные на поддержание платежеспособности и финансовой устойчивости страховой компании, определяя тем самым рост ее рыночной стоимости на украинском рынке финансовых ресурсов.

Ключевые слова: финансовый поток, страховая компания, морфологические характеристики, операции, движение, перераспределение, контроллинг.

The management of financial flows of an insurance company is investigated. It is disclosed, different definitions of financial flows by scientists-financiers of Ukraine. The description of approaches to the definition of the essence and typology of financial flows is analyzed. The essential morphological characteristics of the concept of "financial flow" are shown. It is proved that the analysis of scientific approaches to the management of financial flows of an insurance company in Ukraine makes it possible to define it as systematically organized actions and operations in the process of formation, movement and redistribution of financial resources of a Ukrainian insurance company, which are subordinated to its general and financial strategies, and include in a certain way The subsystems for analyzing, planning, and controlling the financial flows of the IC, which are aimed at maintaining the solvency and financial stability of an insurance company, defining thereby increasing its market value on the Ukrainian market funds. Therefore, it is proposed to determine the financial flow as a change in the amount of financial resources in the monetary and non-monetary forms from the operating (insurance), financial and investment activities that has been formed for a certain period of time, which is formed on a regular basis or with a certain periodicity and provides a continuous cycle of capital of an insurance company. Existing definitions of financial flows as changes in financial resources are supplemented by the following essential characteristics: time frames and periodicity; type of activity; functional purpose. Taking into account the specifics of insurance activity, the classification features of financial flows have been expanded: in terms of time, level of coverage, absolute measure, sphere of activity, belonging to the main activity, degree of liquidity and availability for the corresponding group of stakeholders. An analysis of the scientific approaches to managing the financial flows of an insurance company enables it to be defined as systematically organized actions and operations in the process of formation, movement and redistribution of financial resources of the insurance company, which are subordinated to its general and financial strategies, and include somehow related subsystems of analysis, planning, and controlling financial flows that are aimed at maintaining the solvency and financial stability of an insurance company, thereby determining the growth of its market watchdogs awms.

Key words: financial flow, insurance company, morphological characteristics, operations, movement, redistribution, controlling.

Постановка проблеми. Роль страхування як невід'ємного атрибуту інфраструктури фінансової системи безперервно зростає. Страхові компанії, з одного боку, забезпечують захистом юридичних та фізичних осіб від різних небезпек (ризиків), а з іншого – сприяють переміщенню капіталу. Активність страхових компаній суттєво відрізняється від діяльності інших суб'єктів підприємництва, має свою специфіку в управлінні фінансами. Одним із напрямів управління фінансами страхової компанії є управління її фінансовими потоками.

Відповідно, правильний вибір тактики та стратегії управління ними є значним внутрішнім фактором фінансової стійкості та стабільності. Тому ефективно управління фінансовими потоками набуває в сучасних умовах особливого значення.

Аналіз останніх наукових досліджень. Теоретико-методологічні та практичні аспекти фінансових потоків суб'єктів господарювання досліджували: Г.М. Азаренкова, Ю.В. Алескерова, О.С. Бондаренко, О.В. Єрмошкіна, О. В. Майборода, Л.І. Мороз та інші.

Водночас, незважаючи на те, що термін «фінансові потоки» часто вживають у фінансовій практиці, дослідження проблеми показало, що у вітчизняній науковій літературі питання управління фінансовими потоками в страховій галузі слабо розроблені, специфіка фінансових потоків страховика практично не визначена, дотепер відсутній єдиний підхід до визначення сутності цього поняття. Така ситуація зменшує можливості досягнення ефективного управління фінансами страхової компанії.

Отже, вважаємо, що ця проблема не досить вивчена, що зумовлює потребу виконання подальших досліджень для конкретизації відповідних положень.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є дослідження сутності поняття «фінансові потоки» з урахуванням особливостей в організації фінансів страхових компаній. Визначення теоретичних засад управління фінансовими потоками страхової компанії потребує наукового обґрунтування їх економічної сутності та класифікації. Тому дослідницьким завданням буде охарактеризувати основні підходи до ідентифікації змісту та типології фінансових потоків, визначити особливості їх трактування у страховій справі.

Виклад основного матеріалу. Фінансові потоки є важливим поняттям сучасної економічної науки та практики. Однак, незважаючи на поширеність його застосування у фінансовій практиці, в сучасній науковій літературі простежується незначна кількість досліджень, присвячених аналізу сутності та особливостей формування фінансових потоків, їх переміщенню та класифікації, проблемам комплексного управління та функціонування у фінансово-економічному просторі.

Вивченню мікро- та макроекономічних аспектів фінансових потоків на рівні окремих фінансових ринків та національної економіки приділяли увагу російські науковці – Ю. Плущевська, Л. Старикова, Л. Павлов, Ю. Любимцев, В. Маршак, Д. Білоусова, В. Сулова.

На думку відомого американського фінансиста-практика з Wall-Street Роберта Хігінса, фінансові потоки являють собою релевантні зміни обсягу фінансових ресурсів під час їх переміщення від одних економічних суб'єктів (із надлишком фінансових ресурсів) до інших (із дефіцитом) через фінансові ринки або фінансових посередників (рис. 1.).

У цьому підході фінансові ресурси розглядаються з позиції «працюючих» грошей, а також у контексті перерозподільних відносин через систему ринку фінансових послуг (складовою частиною якого є ринок страхових послуг) і через систему фінансового посередництва, представниками якої є страхові компанії [5].

Під фінансовим потоком підприємства В. Бочаров розуміє рух грошових коштів, який наближається

до нуля, оскільки негативний результат від одного із видів господарської діяльності підприємства має компенсуватися позитивним від іншої. В протилежному разі підприємство може стати банкрутом. Однак це визначення поняття «фінансовий потік» може бути застосовано в практичній діяльності підприємства лише в процесі стохастичної оцінки його фінансового стану, оскільки воно не враховує можливості його динамічні зміни в умовах мінливості та невизначеності ринкового середовища [4].

Фінансові потоки – це елемент аналізу доходів та витрат підприємства, який має використовуватися як індикатор ліквідності та ефективності його інвестиційної або фінансової діяльності.

Коментуючи цей підхід, зауважимо, що фінансовий потік не має безпосереднього зв'язку з доходами та витратами підприємства, оскільки він не враховує частини доходів (витрат), які не пов'язані з безпосереднім надходженням (витрачанням) грошових коштів, а це значно обмежує сам зміст фінансового потоку як такого. Окрім того, інтерпретація чистого грошового потоку в якості фінансового, як одного з елементів аналізу доходів та витрат, стає неможливою через часову різницю в надходженні й витрачанні грошових ресурсів та віднесенні їх на фінансовий результат від господарської діяльності підприємства (прибуток, збиток).

До цієї думки приєднуються Д. Ван Хорн та Д. Вахович, які розширюють розуміння фінансового потоку і трактують його таким чином: фінансові потоки – це потоки готівкових коштів та власного оборотного капіталу, які мають безперервний характер [3]. Вчені зазначають, що чистий грошовий потік може утворюватися не лише за рахунок приросту чи скорочення власних обігових коштів, а й шляхом збільшення або зменшення таких видів активів та пасивів підприємства, як:

- 1) дебіторська заборгованість;
- 2) кредиторська заборгованість (поточні зобов'язання);
- 3) інші активи;
- 4) інші пасиви.

Доречно навести визначення фінансового потоку, запропоноване науковцями Т. Гварліані та В. Балакіревою. Вони розглядають специфіку

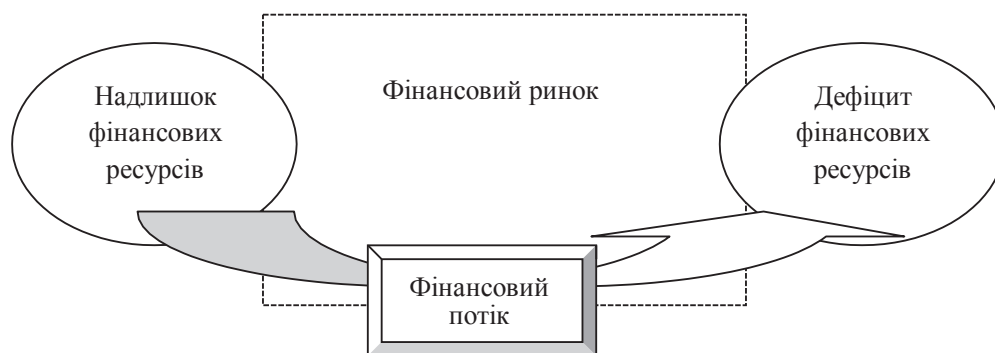


Рис. 1. Інтерпретація фінансового потоку як релевантної зміни фінансових ресурсів

та природу фінансових потоків в процесі реалізації страхової діяльності на макро- та мікро рівні. На рівні фінансового ринку фінансовий потік являє собою рух капіталу у формі інвестиційних ресурсів страхових компаній. На рівні окремої страхової компанії фінансовий потік, відповідно до погляду вчених, прирівнюється до вхідних та вихідних потоків від фінансової діяльності. До складу вхідних потоків належать:

- внески засновників під час формування та поповнення статутного та резервного фондів;
- суми, що надійшли в погашення дебіторської заборгованості, яка була списана в минулі періоди на збитки;
- списана кредиторська заборгованість;
- відсотки до отримання;
- позареалізаційні доходи;
- доходи від іншої діяльності, що не заборонена законодавством та визначена у статуті страхової компанії.

До вихідних потоків належать відсотки та виплачені дивіденди, додаткові платежі, погашення кредиторської заборгованості.

Критичний аналіз визначення поняття «фінансовий потік» доцільно доповнити підходами вітчизняних науковців, які займалися вивченням досліджуваної теми.

Вперше у вітчизняній науковій практиці комплексний науковий підхід до аналізу фінансових потоків, їхнього руху та управління ними був здійснений науковцем Г. Азаренковою. Узагальнивши теоретичні та методологічні умови використання та управління фінансовими потоками компанії, вона зробила декілька припущень:

- розкриття змісту фінансового потоку пов'язане з визначенням поняття «фінансові ресурси», а сутність фінансового потоку насамперед полягає у русі та зміні обсягів фінансових ресурсів окремого суб'єкта господарювання;
- фінансові потоки існують на різних рівнях економічних відносин між різними суб'єктами господарювання;
- для розуміння сутності фінансового потоку необхідним є розгляд тлумачень поняття «грошовий потік».

На основі цього науковець запропонувала таке визначення терміна «фінансовий потік»: це цілеспрямований рух обсягу фінансових ресурсів певного суб'єкта господарювання, який здійснюється спільно з відповідними його грошовими (еквівалентні фінансові потоки) або негрошовими (безеквівалентні фінансові потоки) потоками, але обов'язково з урахуванням чинника часу, який впливає на ліквідність зазначених фінансових ресурсів. Фінансовий потік є безперервним у часі процесом, який доцільно розглядати у конкретно взятому інтервалі. Зокрема, із закінченням цього інтервалу він не зникає, а переходить з однієї категорії в іншу,

змінює напрямок руху. Досить часто в економічній літературі зустрічається ототожнення терміна «грошовий обіг» з терміном «фінансовий потік».

Так, відомий український учений О. Кононенко розглядав грошовий обіг як безперервний рух грошей у сфері обігу та засобу платежу. Грошовий обіг здійснюється в межах грошової системи країни й обслуговує обіг всього суспільного сукупного продукту та відтворення робочої сили.

У своєму фінансовому словнику вчені А. Загородній та Г. Вознюк під фінансовим потоком розуміють суму всіх грошових надходжень і виплат підприємства або компанії за певний період. На їхню думку, «фінансовий потік» – це грошова маса, яка циркулює протягом певного періоду часу. З урахуванням запропонованих визначень природу фінансового потоку уявно можна порівняти з відомою схемою кругообігу води в природі, у той час як фінансовий потік – це те, що циркулює всередині цього кругообігу і має певну спрямованість. Вчені досить широко тлумачать зміст фінансових потоків на рівні національного ринку та глобальної економіки. Вони вважають, що на макрорівні фінансові потоки трансформуються у міжнародні потоки капіталу, які за джерелами походження поділяються на державні (офіційні) й недержавні (приватні). Під державним капіталом потрібно розуміти засоби з державного бюджету, які спрямовуються за кордон або приймаються із-за кордону за рішенням керівництва країни у вигляді кредитів, грантів, позик, міжнародної технічної допомоги тощо. Під недержавним капіталом розглядаються засоби приватних компаній чи організацій, які теж спрямовуються за кордон або приймаються із-за кордону за рішенням їх керівних органів у вигляді інвестицій, банківського та торгового кредитування.

Доречно розглянути визначення фінансового потоку, що пропонуються відомим фінансистом І. Бланком. Він розглядає фінансовий потік як сукупність надходжень та видатків фінансових ресурсів від господарської діяльності підприємства. При цьому вчений зазначає, що на рух фінансових ресурсів підприємства впливають такі фактори, як час, ризик та ліквідність. На думку І. Бланка, сутність фінансових потоків пропонується визначати через зміну обсягу фінансових ресурсів, які представлені як сукупність усіх високоліквідних наявних активів, при цьому аналітичну оцінку структури фінансових ресурсів здійснено в розрізі готової продукції, дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій та грошових коштів. На наш погляд, ліквідність активів та фінансових ресурсів дійсно є їх визначальною характеристикою, але в методичному плані аналіз фінансових ресурсів як частини оборотних активів, що обслуговує лише сферу обігу, є досить однобічним поглядом.

Заслуговує уваги думка О. Терещенка, який розглядає фінансові потоки як внутрішнє джерело

фінансової стабілізації підприємства через збільшення його вхідних та зменшення вихідних потоків фінансових ресурсів, які спрямовуються на зростання платоспроможності. Окрім того, фінансовий потік, а саме чистий приріст фінансових ресурсів від усіх видів діяльності як критерій внутрішнього потенціалу фінансування підприємства є основою для оцінки його фінансового стану та кредитоспроможності. На нашу думку, запропоноване О. Терещенком визначення поняття «фінансовий потік» не є комплексним, оскільки в ньому не знайшли відображення такі фінансові поняття як: прибутковість, рентабельність, ділова активність тощо – результати ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства.

Науковець О. Майборода розглядає три підходи до визначення сутності та типології «фінансових потоків», які характеризуються ознаками, що представлені в табл. 1. [8].

На підставі проведених досліджень сутності фінансових потоків підприємства та супутніх понять «фінанси», «потік» та «фінансові ресурси» термін «фінансові потоки підприємства» О. Майборода пропонує викласти у такій редакції: фінансові потоки підприємства – це цілеспрямований рух фінансових ресурсів у процесі здійснення господарських операцій, внаслідок якого виникають економічні відносини. У межах дослідження природи походження терміна «фінансові потоки» вчений доводить, що цим потокам притаманні економічні відносини, оскільки грошові відносини звужують роль фінансів до формування і розподілу грошових фондів і накопичень. Відокремленість фінансового потоку від понять «фінанси» та «фінансові ресурси» полягає в динамічних ознаках пересування фінансових ресурсів підприємства в процесі здійснення окремої господарської операції. Відповідно до підходу вченого, за напрямом руху фінансові потоки можна поділити на дві групи: вхідні та вихідні. До першої входять фінансові потоки, що виникають внаслідок поповнення фінансових ресурсів, до другої – внаслідок їх зменшення. Залежно від сфери обігу науковець

фінансові потоки поділяє на внутрішні та зовнішні. Внутрішні фінансові потоки існують у межах підприємства, тобто між структурними підрозділами, всередині промислово-фінансових груп, концерну тощо. Зовнішні ж виходять за межі підприємства і стосуються інших суб'єктів господарської діяльності. За періодичністю фінансові потоки вчений ділить на три групи. До першої належать фінансові потоки, що носять одноразовий (випадковий) характер. До постійних фінансових потоків з невідзначеним часом здійснення належить систематичний рух фінансових ресурсів, не лімітований строком виконання. Якщо рух фінансових ресурсів виконується у визначений чинним законодавством або угодою час, ці фінансові потоки належать до постійних потоків з визначеним періодом часу. Залежно від форми фінансових ресурсів фінансові потоки поділяються на грошові, товарні і негрошові.

Важливими для розуміння сутності та класифікації фінансових потоків страхової компанії є результати дослідження О. Хавтур. Науковець визначає зміст та типологію фінансових потоків через поняття фінансових ресурсів. Створення та використання фінансових ресурсів, що передбачає одночасно їх рух, забезпечує функціонування фінансових потоків. А тому визначення фінансових потоків як руху фінансових ресурсів в контексті їх використання за певними напрямками, на погляд вченої, не розкриває повністю їх економічного змісту. На думку вченої, функціонування фінансових потоків має базуватися на системі вхідних та вихідних грошових потоків, які визначають джерела формування та напрямки використання фінансових ресурсів. О. Хавтур визначає фінансові потоки як упорядкований рух фінансових ресурсів за певний період, який спрямований на досягнення ефективного господарювання. Отже, розглянувши різні наукові підходи до визначення змісту поняття «фінансовий потік», можна обґрунтувати його загальні морфологічні ознаки (табл. 2).

Як свідчить критичний аналіз наукових джерел, зміст фінансового потоку різними науковцями розкривається у трьох основних підходах:

Таблиця 1

Характеристика підходів до визначення сутності та типологізації фінансових потоків

Ознака	Різновид підходу		
	Перший	Другий	Третій
Ознака	Фінансовий потік дорівнює грошовому потоку	Фінансовий потік існує тільки на макрорівні	Фінансовий потік існує на мікрорівні
Переваги	- розглядається на рівні підприємств; - враховується динамічна сутність потоків	- розглядається як макроекономічний механізм; - враховуються відносини, пов'язані з обігом фінансових ресурсів	- розглядається на рівні підприємств; - охоплюються всі фінансові ресурси (не тільки грошові)
Недоліки	- окрім грошей не охоплюють рух інших фінансових ресурсів; - не враховуються відносини, які виникають при здійсненні руху фінансових ресурсів	- сфера існування звужується до перерозподільної стадії; - визначаються лише макроекономічні властивості	- не враховуються відносини, які виникають при здійсненні руху; - обов'язковість супроводження товарним потоком

Таблиця 2

Сутнісні морфологічні характеристики поняття «фінансовий потік»

Критерій	Предмет	Характеристика
Рух	фінансових ресурсів	в аспекті управління довгостроковими зобов'язаннями та фінансовими ресурсами. який прагне до нуля, оскільки негативний результат від одного із видів господарської діяльності підприємства має компенсуватися позитивним від іншої.
Сума	надлишку (недостачі)	фінансових ресурсів, отриманих у результаті зіставлення надходжень і відрахувань коштів та негрошових засобів (активів) у процесі операційної (інвестиційної, фінансової) діяльності. який утворюється на підприємстві в результаті всіх операцій, пов'язаних і не пов'язаних із господарською діяльністю.
	надходжень і виплат	фінансових ресурсів підприємства, які пов'язані з такими чинниками, як час, ризик та ліквідність.
		грошових коштів підприємства. грошових ресурсів та їх еквівалентів.
Потік	готівки та безготівкових засобів	який має безперервний характер.
	готівкових коштів, який є індикатором	гнучкості підприємства та засобом взаємоузгодження його потенційних фінансових потреб з фінансовими можливостями. кредитоспроможності та платоспроможності підприємства
	грошових та негрошових надходжень	які представлені, насамперед, виручкою від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та отриманими кредитними ресурсами.
Елемент	аналізу доходів та витрат	який є індикатором ліквідності та ефективності інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
Джерело	внутрішнє	фінансової стабілізації через збільшення вхідних та зменшення вихідних фінансових потоків, які спрямовуються на зростання платоспроможності підприємства.
	базове	для погашення позик та спосіб оцінки кредитоспроможності підприємства.

1) фінансовий потік за поняттям та властивостями прирівнюється до грошового потоку;

2) фінансовий потік являє собою переміщення фінансових ресурсів у грошовій та негрошовій формах;

3) фінансовий потік являє собою результат здійснення господарських операцій, що виражається у формуванні зміни прибутку/збитку.

На наш погляд, грошові кошти та фінансові ресурси не є тотожними поняттями, оскільки фінансові ресурси включають в себе грошові активи. Вони втілюють всі фінансові відносини компанії з приводу формування джерел фінансових потоків та їх оптимального розміщення в активах. Тому глибина змісту поняття «фінансовий потік» значно розширюється за умови використання другого підходу. Тому існуючі визначення фінансового потоку як зміни обсягу фінансових ресурсів доцільно доповнити наступними сутнісними характеристиками: часові рамки та періодичність; вид діяльності; функціональне призначення. Відповідно, базуючись на проведеному дослідженні, можемо запропонувати таке визначення фінансового потоку.

Фінансовий потік – це сформована за певний проміжок часу зміна обсягу фінансових ресурсів від усіх видів діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна, інша), яка відбувається постійно або з певною періодичністю та забезпечує безперервний кругообіг капіталу. Наведене визначення може бути використане для характеристики фінансового потоку як на макро-, так і на мікрорівні. На основі проведе-

ного дослідження теоретичних підходів до типології фінансових потоків можна узагальнити наступні класифікаційні ознаки фінансових потоків, що використовуються низкою вчених-економістів (табл. 3).

Таблиця 3

Основні критерії класифікації фінансових потоків

Критерій	Види
В залежності від сфери обігу	- внутрішні; - зовнішні.
За рівнем ліквідності	- умовні (частково ліквідні); - безумовні (повністю ліквідні).
За формою фінансових ресурсів	- грошові; - товарні; - інші.
За спрямуванням	- вхідні; - вихідні.
За територіальною ознакою	- міжнародні; - національні; - регіональні; - галузеві; - корпоративні; - на рівні підприємства.
За складом руху фінансових ресурсів	- рух товарно-матеріальних цінностей; - зміна дебіторської та кредиторської заборгованості; - рух грошових коштів та їх еквівалентів; - рух інвестиційних ресурсів
За періодичністю	- одноразові (випадкові); - постійні з невизначеним часом; - постійні з визначеним часом.

Наведені критерії класифікації фінансових потоків розкривають не всі особливості їх формування та функціонування, тому вважаємо за доцільне запропонувати додаткові критерії класифікації, які характерні для страхового бізнесу. При цьому під вільним фінансовим потоком страхової компанії будемо розуміти насамперед грошовий позитивний потік, який може бути спрямований, після здійснення всіх операційних витрат та здійснення необхідних інвестицій, на виплату доходів власникам та кредиторам страхової компанії. На відміну від цього, вільний фінансовий потік для власників враховує чистий відтік коштів кредиторам. Найбільший за обсягом є вільний фінансовий потік для страхувальників.

Внаслідок пріоритетності виконання своїх зобов'язань перед саме цією групою акціонерів, а також необхідності їх виконання саме в грошовій формі, такий фінансовий потік є грошовим та дорівнює величині надходжень страхової компанії від операційної та інвестиційної діяльності.

Таким чином, у результаті аналізу тенденцій в дослідженні фінансових потоків можна дійти таких висновків.

Сьогодні в науковій літературі сформувалися три основні підходи до визначення сутності фінансового потоку:

– по-перше, фінансовий потік за поняттям та властивостями визначається як еквівалент грошового потоку;

– по-друге, фінансовий потік характеризується як переміщення фінансових ресурсів у грошовій та негрошовій формах;

– по-третє, фінансовий потік являє собою результат здійснення господарських операцій, що виражається у формуванні зміни прибутку/збитку.

Наявні визначення фінансового потоку як зміни обсягу фінансових ресурсів доповнено такими сутнісними характеристиками, як часові рамки та періодичність, вид діяльності, функціональне призначення.

Висновки з цього дослідження. Отже, пропонується визначити фінансовий потік як сформовану за певний проміжок часу зміну обсягу фінансових ресурсів у грошовій та негрошовій формах від операційної (страхової), фінансової та інвестиційної видів діяльності, яка відбувається постійно або з певною періодичністю та забезпечує безперервний кругообіг капіталу страхової компанії.

Сукупність фінансових потоків страховика найбільшою мірою відображає те положення, за якого, з одного боку, страховик, як і будь-яка комерційна організація, ставить перед собою завдання отримання прибутку, а з іншого – страховик несе відповідальність за укладеними договорами. Комплексний аналіз наукових підходів до визначення сутності фінансових потоків, а також визначення їх морфологічних ознак дали змогу визначити поняття фінансового потоку як сформованої за певний проміжок часу зміни обсягу фінансових

ресурсів у грошовій та негрошовій формах від операційної (страхової), фінансової та інвестиційної видів діяльності, яка відбувається постійно або з певною періодичністю та забезпечує безперервний кругообіг капіталу страховика. Наведене визначення може бути використане для характеристики фінансового потоку як на макро-, так і на мікрорівні.

Аналіз наукових підходів до управління фінансовими потоками страхової компанії дає можливість визначити його як системно впорядковані дії та операції в процесі формування, руху та перерозподілу фінансових ресурсів страхової компанії, що підпорядковані її загальній та фінансовій стратегіям, та включають певним чином пов'язані підсистеми аналізу, планування, та контролінгу фінансових потоків, які спрямовані на підтримання платоспроможності і фінансової стабільності страхової компанії, визначаючи тим самим зростання її ринкової вартості.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Алескерова Ю.В. Управління капіталом страхових компаній. Ю.В. Алескерова, О.М. Сідак. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 18. С. 300-306.

2. Алескерова Ю.В. Перестраховання майна підприємства. Ю. Алескерова, Н.Л. Вільчинська, Д.О. Житкевич. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 26. Ч. 2. С. 81-84.

3. Алескерова Ю.В. Розвиток інноваційної діяльності в страхових компаніях України. Ю.В. Алескерова, О.М. Черній. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 20. С. 208-213.

4. Майборода О.В. Управління фінансовими потоками підприємства: дис. ... канд. екон. наук: 08.04.01. О.В. Майборода. Суми, 2006. 244 с.

5. Курбатов О.Н. Финансовая логистика в коммерческих банках. О.Н. Курбатов. Логистика. 2010. № 4. С. 123-127.

REFERENCES:

1. Aleskerova Yu.V., Sidak O.M. (2018) *Upravlinnya kapitalom strakhovykh kompaniy. Infrastruktura rinku.* [Capital Management of Insurance Companies. Market Infrastructure] Vip. 18. S. 300-306 (in Ukrainian).

2. Aleskerova Yu.V., Vil'chins'ka N.L., Zhitkevich D.O. (2018) *Perestrakhuvannya mayna pidpriemstva, Prichornomors'ki ekonomichni studii.* [Reinsurance of the property of the enterprise. Black Sea Economic Studies.]. 2018. Vip. 26. Ch. 2. S. 81-84 (in Ukrainian).

3. Aleskerova Yu.V., Cherniy O.M. (2018) *Rozvitok innovatsiynoi diyal'nosti v strakhovykh kompaniyakh Ukraini. Infrastruktura rinku.* [Development of innovative activity in insurance companies of Ukraine. Market infrastructure.]. Vip. 20. S. 208-213 (in Ukrainian).

4. Majboroda O.V. (2006) *Upravlinnia finansovymy potokamy pidpriemstva: dys. ... kand. ekon. nauk: 08.04.01.* [Management of financial flows of the enterprise]. Sumy. 244 s. (in Ukrainian).

5. Kurbatov O.N. (2010) *Fynansovaia lohystyka v kommercheskykh bankakh. Lohystyka.* [Financial logistics in commercial banks. Logistics] P. 4. S. 123-127 (in Russian).

Aleskerova YuliiaDoctor of Economic Sciences, Senior Researcher,
Senior Lecturer at Department of Finance, Banking and Insurance
Vinnytsia National Agrarian University**Busko Inna**Master's Degree
Vinnytsia National Agrarian University

MANAGING FINANCIAL FLOWS INSURANCE COMPANY

The role of insurance as an integral attribute of the infrastructure of the financial system is continuously increasing. Insurance companies, on the one hand, protect the legal and natural persons from various risks (risks), and, on the other hand, facilitate the transfer of capital. The activity of insurance companies is significantly different from the activities of other entities, has its own specifics in the management of finance. One of the areas of financial management of an insurance company is to manage its financial flows.

Accordingly, the right choice of tactics and management strategies is a significant internal factor for financial sustainability and stability. Therefore, effective management of financial flows in today's conditions becomes of particular importance.

The purpose of the work is to study the essence of the concept of "financial flows" taking into account the peculiarities in the organization of insurance companies' finances. Presentation of the main research material. With the accession of Ukraine to the EU, more and more Determining the theoretical principles of financial management of the insurance company requires a scientific substantiation of their economic substance and classification. Therefore, the research task will characterize the main approaches to identifying the content and topology of financial flows, determining the features of their treatment in the insurance business.

Financial flows are an important concept of modern economic science and practice. However, in spite of the widespread use of it in financial practice, a small number of researches devoted to the analysis of the essence and peculiarities of the formation of financial flows, their movement and classification, and the problems of their integrated management and functioning in the financial and economic space are traced in modern scientific literature.

Financial flows are an element of an enterprise's income and expense analysis, which should be used as an indicator of liquidity and the efficiency of its investment or financial activity.

Commenting on this approach, we note that the financial flow is not directly related to the income and expenses of an enterprise, since it does not take into account the part of income (expenses) that is not related to direct income (expenditure) of money, which significantly limits the content itself financial flow as such. Moreover, the interpretation of the net cash flow as a financial one, as one of the elements of the analysis of income and expenditure, becomes impossible due to the time difference in the receipt and spending of cash resources and their attribution to the financial result of the economic activity of the enterprise (profit, loss).

Therefore, it is proposed to determine the financial flow as a change in the amount of financial resources in the monetary and non-monetary forms from the operating (insurance), financial and investment activities that has been formed for a certain period of time, which is formed on a regular basis or with a certain periodicity and provides a continuous cycle of capital of an insurance company.

Existing definitions of financial flows as changes in financial resources are supplemented by the following essential characteristics: time frames and periodicity; type of activity; functional purpose. Taking into account the specifics of insurance activity, the classification features of financial flows have been expanded: in terms of time, level of coverage, absolute measure, sphere of activity, belonging to the main activity, degree of liquidity and availability for the corresponding group of stakeholders.

An analysis of the scientific approaches to managing the financial flows of an insurance company enables it to be defined as systematically organized actions and operations in the process of formation, movement and redistribution of financial resources of the insurance company, which are subordinated to its general and financial strategies, and include somehow related subsystems of analysis, planning, and controlling financial flows that are aimed at maintaining the solvency and financial stability of an insurance company, thereby determining the growth of its market watchdogs awns.